

en tør Grund, men alligevel er der det mærkelige Forhold, at det lider i forbausende Grad under en Jugtighed, der ødelægger Bøgerne, at der er en hel Svampflora rundt om i Biblioteket, som lærlig æder sig gennem de senere Aartiers Bøger, hvis Papir er af en ringere Betsaffenhed end det, som tidligere Tidens Bøger vare trykte paa, og man ser i Øjeblikket intet Midde! til at faa Skaden afhjulpen. Skulde den hele Bygning laves saaledes om, at man gennem Opvarmning og lignende vandt Sejr, vilde det i hvert Tilfælde medføre saa overordentlig store Udgifter, at det af den Grund blev en vanstelig Sag. Naar man nu i et saa nyt Bibliotek, tilmed paa en tør Grund, har set Færene ved ikke at kunne holde Jugtigheden ude, saa forekommer det mig, at man maa være endnu mere forsigtig, naar man staar over for en Nybygning, hvor man ved selve Grundens Beliggenhed allerede kan se sig selv, at Færen i samme Retning maa være overordentlig stor. Jeg tror derfor, at dette Spørgsmaal maa tages op til en alvorlig Overvejelse, hvorigennem man faar Betyggelse enten i m. d., at de Forhold ere til Stede, jeg her har paapeget, eller for, at man har Midler til at kunne komme ud over dem, hvis de virkelig skulde være til Stede. Den foregaaende ærede Taler fremhævede som sit Hovedmotiv til at stemme for denne Grund, at vi derved vilde blive i Stand til at begynde paa Bygningen straks. Jeg har den samme Fornemmelse af, at det gælder om at handle saa hurtigt som muligt. Men paa den anden Side kan jeg ikke nægte, at det at handle saa hurtigt, at vi se bort fra Forhold, der eventuelt ville kunne virke i høj Grad nedbrudende paa Tilstandene i Biblioteket og paa Biblioteket selv, det forekommer mig, at være uheldigt. Det maatte nødvendig gaa saaledes, at der kunde siges om det kongelige Bibliotek, hvad en bekendt svensk Biblioteksmand, der paa en Rundreise i Europa havde undersøgt alle den Slags Biblioteker og til sidst kom til Kjøbenhavn, sagde om Universitetsbiblioteket, at her havde han lært mest af alle de Steder, hvor han havde været, thi her havde han paa alle Punkter lært, hvorledes man ikke skal indrette sig. Jeg tror ikke, der vil være nogen Grund til at tro, at Indretningen af det kongelige Bibliotek, hvis man følger den her foreslaaede Plan, vilde kunne give Anledning til en saadan Kritik, men selv om der kun var dette ene svage Punkt, at det var umuligt at fjerne Jugtigheden, vilde det alligevel være et Grundstud for et stort Bibliotek. Jeg anbefaler derfor, at man med al den Varme, som Sagen i og for sig indgyder en, tager

den op til Undersøgelse, sætter fuld Arbejds-kraft ind paa at faa Sagen klar og saa ad de Veje, der vise sig forvarlige, søger med den størst mulige Hurtighed at faa det kongelige Bibliotek og dets Virksomhed saa stærkt betrygget, som vor aandelige Udvikling kan gøre Krav paa.

Hvad Biblioteket i Aarhus angaar, har jeg ikke meget at sige. Jeg turde maasse blot gøre opmærksom paa en Smule af de Tal, der nævnes. De Dubletter, der findes paa det kongelige Bibliotek, og som skulle danne Grundstammen for Biblioteket i Aarhus, siges at beløbe sig til lidt over 100,000, vel til ca. 110,000 Numre. Dette maa ikke forstaaes saaledes, at det er 110,000 Skrifter, her er Tale om, det er maasse kun et halvt Hundrede Tusind Skrifter, mange af disse Numre ere kun Dele af Skrifter, enkelte Afskrift og lignende. Men selv om det kun er et halvt Hundred Tusind Skrifter, saa er det alligevel et stort Bibliotek, hvor det dog ikke maa glemmes, at der blandt disse Skrifter er en overordentlig stor Mængde Regnskaber, Marsberetninger, Foreningslove og den Slags Smaa skrifter, som ikke spille nogen væsentlig Rolle. Alligevel, selv om man træffer fra, hvad der saaledes bør trækkes fra, kan man dog sige, at hele den danske Litteratur omtrent fra 1820 til vore Dage, er samlet der, og at det blandt andet ogsaa vil have stor Betydning at faa den anbragt et andet Sted som i Aarhus, fordi man derved vil have en Garanti for, at ikke hele den danske Litteratur kan gaa til Grunde paa een Gang ved en Ildsvaade, som jo ogsaa vil kunne indtræffe i en ny Bygning. Det er i forstellige Retninger lidet økonomisk at have denne Dobbeltjamling anbragt paa eet Sted, og ud fra dette Synspunkt vilde det være af Betydning at faa Dublettsamlingen fjernet og anbragt paa et andet Sted. Af de ældre Dubletter, som Biblioteket har været rigt paa, er der rimeligvis ikke mange tilovers. Der er flere Gange foretaget Razziaer, hvorved Dubletterne af ældre europæisk Litteratur ere udtagne; saaledes en Gang til Kristianias Universitetsbibliotek, en anden Gang til „Stockholms Högskola“, da den blev stiftet. Jeg tror, det er rigtigt, at man er kommen til det Resultat ikke at indkøbe afbøde Konferensraad Wegeners store og udmærkede Bibliotek; thi det er for en stor Del et videnskabeligt Bibliotek, og naar man ikke kan følge med i Udviklingen ved stadig Anskaffelse af de nyere Bepaarelser af de samme videnskabelige Spørgsmaal, faar et saadant Bibliotek den Slavank i Løbet af en forholdsvis kort Aarrække at komme til at staa som forældet og forholdsvis ubrugeligt.